

*Prof. dr hab. Witold Zatoński ostrzega
Centrum Onkologii w Warszawie*

BIERNE PALENIE

ZAGRAŻA ZDROWIU I ŻYCIU NIEPALĄCYCH W POLSCE

Bierne wdychanie dymu tytoniowego zabija co roku w Polsce ok. 2 tys. osób. U dzieci wymuszona inhalacja dymu tytoniowego jest główną przyczyną ryzyka utraty zdrowia od urodzenia do 4 r. ż.

Lista chorób spowodowanych biernym paleniem jest długa. U niepalących dorosłych bierne palenie zwiększa ryzyko raka płuca, a także wielu schorzeń układu sercowo-naczyniowego i oddechowego. Niepalący kelnerzy i barmani pracujący w zadymionym środowisku 2-krotnie częściej zapadają na raka płuca niż ich niepalący koledzy pracujący w zdrowym środowisku. U dzieci wielokrotnie rośnie ryzyko zakażeń dróg oddechowych, upośledzenia funkcji płuc, chorób ucha, ataków astmy. Nowonarodzone dzieci palących kobiet w ciąży mają kilkakrotnie wyższe ryzyko śmierci łóżeczkowej i podwyższone ryzyko wystąpienia objawów uzależnienia od tytoniu. Badania biochemiczne wykazały obecność specyficznych dla tytoniu silnie rakotwórczych nitrozoamin w moczu noworodków narażonych w okresie prenatalnym na dym tytoniowy.

Skala biernego narażenia na dym tytoniowy w Polsce jest ogromna, w szczególności u dzieci. Szacuje się, że ok. 4 milionów dzieci wdycha codziennie substancje toksyczne i rakotwórcze dymu tytoniowego, a 70 tys. noworodków rodzi się po 9-miesięcznej intoksykacji dymem tytoniowym. 48% dorosłych Polaków przyznaje, że pali lub paliło w obecności dzieci, a 27%, że czyni to w obecności kobiet w ciąży. Dla prawie 70% dzieci miejscem zagrożenia są miejsca publiczne i środowisko domowe. W większości krajów zachodnioeuropejskich odsetki te są wielokrotnie niższe, np. w Finlandii w jedynie 8% gospodarstw domowych pali się w obecności dzieci. W domu i miejscach publicznych bierne narażenie dzieci na dym tytoniowy jest ponad dwukrotnie częstsze niż niepalących dorosłych. Głównym miejscem narażenia dorosłych jest dom, niektóre miejsca publiczne (głównie bary, dyskoteki i restauracje) oraz miejsce pracy. W miejscach publicznych narażenie niepalących na dym tytoniowy należy do najwyższych w krajach Unii Europejskiej.

Koncentracja dymu tytoniowego w miejscach publicznych w Polsce jest bardzo wysoka. Według Amerykańskiej Agencji Ochrony Środowiska (US EPA) dopuszczalne dla zdrowia dobowe stężenie dymu tytoniowego w powietrzu (cząsteczki mniejsze niż 2,5 mikrona) nie powinno przekraczać $65 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W Polsce średnia dobowe zanieczyszczenie dymem tytoniowym miejsc publicznych wynosi $262 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a tam gdzie nie ma ograniczeń palenia $477 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W zadymionych barach, pubach i wartości średnie dochodzą do $967 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a najwyższe przekraczają $15000 \mu\text{g}/\text{m}^3$! Oznacza to groźne dla zdrowia, toksyczne skażenie powietrza substancjami zawartymi w dymie tytoniowym.

Szczegółowe informacje dotyczące komunikatu można uzyskać kierując pytania na adres

fpz@promocjazdrowia.pl.

Wydano w ramach programu „Toward closing the gap in tobacco control
and health burden between Eastern and Western Europe”;

Fundacja „Promocja Zdrowia”, ul. Sobieskiego 110/7, 00-764 Warszawa

Redaguje zespół: Dariusz Abramuk, Janusz Bielski, Janusz Bejnarowicz, Zbigniew Cendrowski (redaktor naczelny), Zenon Gmyrek (sekretarz redakcji), Władysław Pańczyk, Zofia Słońska. Stale współpracują: Czesław Banach, Michał Bronikowski, Zdzisław Czaplicki, Zygmunt Jaworski, Michał Kawecki, Marek Nowicki, Jerzy Pośpiech, Barbara Wojnarowska, Kama Veymont, Krzysztof Zuchora.

Redakcja nie zwraca nadesłanych tekstów, zastrzega sobie prawo ich skracania i opracowania redakcyjnego oraz umieszczenia artykułu w wersji internetowej Lidera na stronie www.lider.szs.pl

Za treść ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

Skład i druk: Studio Consort, www.consort.pl

Wydawca: Zarząd Główny Szkolnego Związku Sportowego i Instytut Kardiologii z Warszawy.

Adres Redakcji: 00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 24, tel./fax: (022) 621-85-93, (022) 621-85-30, e-mail: zgszs.warszawa@wp.pl, lider3000@poczta.onet.pl, www.lider.szs.pl

Konto ZG SZS: BANK MILLENIUM S.A. NR 25 1160 2202 0000 0000 8061 4047

ISSN 0867-7697